

SMRTNA OZLJEDA RADNIKA NA PRIVREMENOM GRADILIŠTU

U kolovozu 2011. godine, na privremenom gradilištu, za vrijeme obavljanja poslova izmjenne oštećenih krovnih ploča poginuo je radnik CC. Raščlamba ovog događaja temelji se na nalazima nadležnoga inspektora rada za zaštitu na radu Državnog inspektorata koji je obavio očevid na mjestu događaja, inspekcijske nadzore, te poduzeo propisane mjere.

OPIS DOGAĐAJA

Poslodavac-obrt X izvodio je radove na privremenom gradilištu: poslove zamjene dotrajalih i oštećenih krovnih ploča na **dvostrešnom** krovu* obiteljske kuće. Poslove su obavljala dva radnika, BB i CC. Za pristup na krov koristili su se garažom koja se nalazi sa stražnje strane kuće i koja je od kuće odmaknuta za 1,8 m. Na garažu su naslonili aluminijske ljestve (slika 1) pomoću kojih su se popeli na ravnu betonsku ploču gara-

že. Potom su sa ruba ravne betonske ploče garaže na rub krova sa stražnje strane naslonili drvene dvokrake ljestve u sklopljenom stanju (slika 2). Radnik BB se preko drvenih ljestvi popeo na krov i počeo skidati oštećene krovne ploče. Potom je oštećene ploče dodavao radniku CC na način da je došao do ruba krova, a radnik CC je stajao na drvenim ljestvama i preuzimao ploče te ih odlagao na ravni krov garaže. U jednom trenutku, dok se radnik CC nalazio na drvenim ljestvama, ljestve su skliznule i on je pao u dubinu s visine 4 m. Nakon 15 min na mjesto događaja stigla je hitna medicinska pomoć i odvela radnika u bolnicu, ali je radnik nakon dva dana preminuo.

Slika 1.

*Dvostrešni krov (sedlasti) predstavlja klasičnu i najčešću formu krovne konstrukcije, a sastoji se od dvije krovne površine, montirane jedne nasuprot druge, koje se spajaju na najvišem horizontalnom rubu na sljemenu krova. Razlog najčešće primjene je jednostavna krovna konstrukcija te pravokutni oblik krovne površine. Dvostrešni krovovi su najjednostavniji i najčešći krovovi bilo za pokrivanje obiteljskih kuća bilo stambenih, poslovnih, trgovačkih ili objekata u kojima su smješteni proizvodni pogoni, hale i sl.

PROVEDBA PROPISA ZAŠTITE NA RADU

Poslodavac je počinio više prekršaja iz područja zaštite na radu, jer nije osigurao da se radovi na popravku krova obavljaju u skladu s pravilima zaštite na radu, što je izravno uzrokovalo i pad radnika CC s visine, zbog čega je radnik kasnije preminuo. Naime, radnik CC stajao je na ljestvama koje nisu bile prikladne za obavljanje navedenog posla, povrh čega su bile i nepropisno postavljene (slika 3). Zbog navedenoga ljestve su sklznule po podlozi na koju su bile oslonjene, te je radnik koji je stajao na njima izgubio ravnotežu i pao s visine na betonski pod. Pri takvoj nepropisnoj uporabi radne opreme, poslodavac nije radnika niti na bilo koji drugi način osigurao od pada s visine. Isto tako, niti radnik BB, koji je skidao oštećene ploče s krova obiteljske kuće, nije bio ni na koji način zaštićen od pada s visine.

Nadalje, navedeni poslovi građevinskog radnika, koje su obavljali radnici BB i CC, su temeljem Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada (N.N., br. 5/84.) poslovi s posebnim uvjetima rada, jer su radnici radili na visini koja je veća od 3 metra. Inspektor rada zatražio je od poslodavca dokaze o ispunjavanju potrebnih posebnih uvjeta za stradalog radnika CC. Poslodavac nije mogao predložiti dokaze jer radnika nije uputio na pregled u ovlaštenu zdravstvenu ustanovu. Isti propust utvrđen je i za radnika BB koji je obavljao poslove na krovu. Ovdje je značajno spomenuti da je poslodavac svojom procjenom opasnosti, također, utvrdio da se navedeni poslovi građevinskog radnika ubrajaju u poslove s posebnim uvjetima rada.

Slika 2.

Slika 3.

POVREDA PROPISA

Vlasnik obrta X kao odgovorna osoba kod izvođenja radova počinio je teško kazneno djelo protiv opće sigurnosti opisano u odredbama:

- članka 266., stavak 1. i članka 271., stavak 2. Kaznenog zakona (N.N., br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.) jer nije osigurao izvođenje radova na krovu obiteljske kuće u skladu s pravilima zaštite na radu (odgovarajuća radna oprema, mjere za osiguranje radnika od pada s visine, odgovarajuća osobna zaštitna oprema), a što je bio obvezan učiniti sukladno odredbama Zakona i Pravilnika o zaštiti na radu u građevinarstvu (N.N., br. 6/84.).

Poslodavac je počinio sljedeće propuste utvrđene u povodu teške ozljede na radu sa smrtnom posljedicom:

- odredbama članka 34. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08. i 75/09.; dalje u tekstu: Zakon), poslodavac ne smije rasporediti radnika na poslove s posebnim uvjetima rada ako prethodno na propisani način nije utvrđeno da radnik ispunjava potrebne uvjete, a koja je sankcionirana odredbama članka 108., stavak 1., točka 17. Zakona,

- odredbama članka 55. Zakona poslodavci koji obavljaju građevinske i montažne radove na privremenom gradilištu dužni su prije početka radova osigurati da se radovi obavljaju u skladu s pravilima zaštite na radu,
- odredbama članka 44., stavak 1. Zakona kojom je propisano da poslodavac treba skrbiti da su radni postupci tako pripremljeni i organizirani da se provode na način koji ne utječe na zdravlje i sigurnost radnika, a koja je sankcionirana odredbom članka 109., stavak 1., točka 10. Zakona.

PODUZETE INSPEKCIJSKE MJERE

Tijekom očevida inspektor je temeljem ovlasti iz odredbe članka 102., stavka 3. Zakona donio više rješenja koja je upisao u knjigu nadzora kojima je poslodavcu zabranio nastavak radova na krovu obiteljske kuće dok se ne osigura siguran pristup na krov obiteljske kuće te osiguraju uvjeti za sigurno obavljanje poslova na poprav-

ljanju krova i dok se ne provedu propisane tehničke mjere za zaštitu radnika od pada s visine. Inspektor je također naredio poslodavcu da udalji radnika BB s predmetnog radilišta dok na propisani način ne utvrdi da radnik ispunjava propisane potrebne uvjete zdravstvene sposobnosti za obavljanje poslova građevinskog radnika na visini.

Podnesena je kaznena prijava Državnom odvjetništvu protiv vlasnika obrta zbog utemeljene sumnje u prethodno opisano kazneno djelo.

Rješenjem je poslodavcu:

- zabranio obavljanje poslova na krovu obiteljske kuće na način suprotan pravilima zaštite na radu,
- naredio izradu revizije procjene opasnosti, zbog događaja koji je rezultirao smrtnom ozljedom na radu,
- naredio da udalji radnike s obavljanja poslova s posebnim uvjetima rada dok na propisani način ne utvrdi da radnici ispunjavaju potrebne uvjete.

*Đuro Čižmar, dipl. ing. stroj.
Odjel zaštite na radu
Državni inspektorat, Zagreb*